

ЗЛОЧИННИЙ РЕЖИМ: ХРОНІКА ДЕСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІРАНУ

Група дій по Ірану

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ США

«Америка не буде заручницею ядерного шантажу»

ПРЕЗИДЕНТ США ДОНАЛЬД ТРАМП, травень 2018 року

У відповідь на ростучу загрозу з боку іранського режиму президент США Дональд Трамп оголосив про розробку нової стратегії протидії його деструктивній діяльності.

ЗЛОЧИННИЙ РЕЖИМ:

ХРОНІКА ДЕСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІРАНУ

Лист держсекретаря Майкла Помпео

Стислий зміст

Глава 1. Підтримка Іраном тероризму

Глава 2. Ракетна програма Ірану

Глава 3. Незаконна фінансова діяльність

Глава 4. Загроза морській безпеці з боку Ірану

Глава 5. Загроза кібербезпеці з боку Ірану

Глава 6. Порухення прав людини в Ірані

Глава 7. Хижацька експлуатація природних ресурсів і її наслідки для Ірану

ГРУПА ДІЙ ЩОДО ІРАНУ, ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ США | 4

ЛИСТ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ США МАЙКЛА ПОМПЕО

Я радий оголосити про публікацію нової доповіді Державного департаменту, в якій детально висвітлюється деструктивна діяльність іранського режиму як усередині країни, так і за кордоном. Доповідь виходить друком напередодні 40-ї річниці ісламської революції в Ірані. 8 травня 2018 року президент США Дональд Трамп оголосив про своє рішення припинити участь США в Спільному всеосяжному плані дій (СВПД), відомому як «іранська угода». Угода виявилася невдалою стратегією, нездатною захистити американський народ і наших союзників від загрози розробки іранським режимом ядерної зброї. Не варто довіряти нашу безпеку в довгостроковій перспективі угоді, термін якої закінчується найближчим часом, і недавня сенсаційна новина про те, що після укладення СВПД в Ірані таємно зберігали результати минулих досліджень щодо створення ядерної зброї, ще раз доводить це. Слід врахувати і багаторічне порушення Іраном Договору про нерозповсюдження ядерної зброї і великої кількості резолюцій Ради Безпеки ООН щодо його ядерної програми ще до укладення СВПД. Більш того, СВПД не гарантував забезпечення миру і безпеки в регіональному і глобальному масштабі, як зазначалось в тексті цієї угоди. Навпаки, після його укладення дестабілізуюча поведінка Ірану стала ще відвертішою.

Саме тому президент Трамп запропонував нам іти новим шляхом. Намічені президентом кроки повністю узгоджуються з тим фактом, що Ісламська Республіка Іран не є "нормальною" державою. Нормальні

держави не нападають на посольства і військові об'єкти в мирний час, не підтримують посібників терористів і збройні загони бойовиків, не забезпечують притулком терористів, не закликають до руйнування Ізраїлю і не погрожують іншим країнам, які не надають допомогу жорстоким диктаторам, таким як Башар аль Асад в Сирії, і не діляться технологією створення ракет зі своїми небезпечними спілльниками, не здійснюють таємні вбивства в інших країнах і не тримають в заручниках громадян іноземних держав. Нормальні держави не культивують тероризм в рядах своїх збройних сил, як це робить іранський режим щодо Корпусу вартових ісламської революції (КВІР) і спецпідрозділу «Кудс». Нормальні держави не порушують правила функціонування міжнародної фінансової системи і не використовують торгівлю для фінансування і підтримки тероризму. Нормальні держави не розбазарюють власні природні ресурси. Нормальні держави не придушують силою законні протести, не ув'язнюють власних та іноземних громадян за сфабрикованими звинуваченнями, які не піддають їх тортурам і не запроваджують жорсткі обмеження на основні свободи.

Сьогодні Сполучені Штати публікують докладну доповідь про ворожу - на додаток до постійної загрози, що виходить від її ядерної програми - поведінку Ісламської Республіки Іран за кордоном і про репресії всередині країни. Важливо, щоб у всьому світі розуміли, до якої міри безвідповідальним є поведінка режиму і які зловживання він допускає. Важливо, щоб у всьому світі знали, що Іран навчає і відправляє шиїтських бойовиків з Іраку, Афганістану та Пакистану на допомогу Асаду для придушення протестів ні в чому не винних цивільних осіб в Сирії. Важливо, щоб у всьому світі знали, що директор Центрального банку Ірану розпорядився перевести через банківські рахунки мільйони доларів спецпідрозділу «Кудс» і угрупованню «Хезболла». Важливо, щоб у всьому світі знали, що сотні університетів стали жертвою кібератаки, організованої КВІР з метою викрасти інтелектуальну власність. Важливо, щоб у всьому світі знали, що в Ірані досі проводяться публічні страти, у тому числі страти дітей, що громадяни регулярно піддаються несправедливому судовому переслідуванню і що визнання, здобуті за допомогою тортур, часто є єдиним доказом їхньої вини. Нам важливо знати і пам'ятати про це. Міжнародне співтовариство не потерпить подібного від жодної держави, і ми не повинні робити виняток для Ірану.

Вихід з угоди, яка надавала іранському режиму незаслужені вигоди і закривала очі на його деструктивні дії, є лише першим кроком на шляху до того, щоб заявити про іранську загрозу і закликати режим до відповідальності. Тепер ми повинні почати активну роботу по досягненню консенсусу, як це було до укладення СВПД. Тільки після того, як Іран припинить переслідувати ні в чому не винних людей, ця країна може бути прийнята в міжнародне співтовариство на правах нормальної держави.

Ми будемо співпрацювати з будь-якою державою, готовою разом з нами засудити жорстокі переслідування, яким іранський режим піддає своїх громадян, і протистояти насильству, яке він поширює. Ми знаємо, що багато країн поділяють нашу стурбованість і наше прагнення досягнути більшої безпеки і стабільності на Близькому Сході, а також розширенню свобод в Ірані. Ми закликаємо всі держави і ділові кола в усьому світі ознайомитися з цією доповіддю і відгукнутися на наш заклик до невідкладних дій, спрямованих на розв'язання іранської проблеми.

США діють невідкладно. У травні 2018 року ми виклали дванадцять конкретних вимог до іранського режиму в зв'язку з його ядерною і ракетною програмами, підтримкою їм тероризму, загрозою, що виходить від нього, сусіднім державам, і невиправданими затриманнями громадян США та громадян інших іноземних держав. Ми знову вводимо санкції, щоб зробити інтенсивний фінансовий тиск на іранський режим, і водночас час ми шукаємо дипломатичного розв'язання. Ми будемо діяти відповідно до досягнутих з нашими союзниками і партнерами домовленостями, щоб зупинити агресію Ірану. Ми як і раніше будемо захищати права іранського народу.

Ізоляція Ірану не є нашою кінцевою метою. Іранське суспільство має невичерпний потенціал. Ми хочемо досягти угоди, яка забезпечить мирне спрямування ядерної діяльності Ірану і його конструктивну роль на Близькому Сході. Нам потрібна угода, яке зашкодить підтримці Іраном тероризму і забезпечить

розширення прав іранських громадян. Ми готові співпрацювати з режимом, але тільки в разі зміни його підходів.

Іранський режим може бути впевнений в нашій твердої рішучості протидіяти його де-стабілізаційній діяльності. Наша сьогоднішня публікація ще раз підтверджує, що режиму ні на що інше розраховувати не слід.

Майкл Помпео,

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР США

ГРУПА ДІЙ щодо Ірану, Державного департаменту США | 6

СТИСЛИЙ ЗМІСТ

У цій доповіді детально висвітлюються масштаби деструктивної діяльності Ісламської Республіки Іран як всередині країни, так і за кордоном. Багато з описаних подій відбулися недавно, деякі ж стосуються періоду після революції. Ясно показано, що незмінним залишається одне: режим робить все, щоб утримувати владу і поширювати свою революційну ідеологію.

Головним знаряддям режиму, що з 1979 року допомагає йому домагатися своїх цілей, є Корпус вартових ісламської революції. КВІР є потужною в країні структурою, яка в значній мірі здійснює контроль над усім громадським життям і консолідує режим. Військово-морські сили КВІР загрожують свободі навігації в Перській затоці, а військово-повітряні сили, що під його орудою, порушуючи резолюції Ради Безпеки ООН, розвивають програму балістичних ракет. Сухопутні війська КВІР спрямовуються за кордон підтримувати режим Асада, а збройні формування «Басідж» мобілізуються для стеження всередині країни і залякування простих іранців. Насамкінець, екстратериторіальний спецпідрозділ КВІР «Сили Кудс» є головним інструментом дестабілізаційної підтримки, яку режим надає закордонним про-іранського угрупованням і терористичним організаціям.

Глава 1 розповідає про багаторічну підтримку тероризму Ісламською Республікою Іран, в основному через КВІР. З 1979 року в рамках державної політики Іран спрямовує, організовує і здійснює терористичну діяльність у всьому світі. Режим підтримує тероризм і у власних збройних силах і розвідувальному апараті, КВІР-СК і Міністерстві розвідки і безпеки (МРБ). Сьогодні КВІР-СК не тільки повсюдно присутній на Близькому Сході, а й планує і здійснює терористичні акти на п'ятьох континентах із семи. Там, де режим не може або не бажає діяти безпосередньо, використовуються терористичні посередники, такі як ліванське угруповання «Хезболла», палестинський рух "Ісламський джихад», бахрейнське угруповання «Бригади аль-Аштар» і іракське угруповання «Катаїб Хезболла».

У 2 главі розглядається програма створення Іраном балістичних ракет, які серйозно загрожують безпеці регіону. В Ірані створений найбільший на Близькому Сході арсенал балістичних ракет, вивчаються шляхи розширення виробництва ракет підвищеної дальності. Визнаючи цю загрозу, Рада Безпеки ООН розробив суворі обмеження щодо Ірану. Однак з моменту укладення в 2015 році Спільного Всеосяжного Плану Дій (СВПД) питання іранської програми балістичних ракет не вирішуються, а досягнутий раніше прогрес зійшов нанівець. Ослаблення режиму нерозповсюдження, покликано обмежувати цю діяльність, дало змогу Ірану уникнути контролю з боку міжнародного співтовариства, при цьому інтенсивність запуску і випробувань ракет після набуття чинності СВПД не знизилася.

У 3 главі детально описується незаконна фінансова діяльність Ісламської Республіки Іран, яка підриває безпеку глобальної фінансової системи. Режим покладається на непрозорі шахрайські операції, щоб фінансувати активність про-іранських угруповань і розвиток програм озброєнь, в тому числі балістичних ракет. Для переказу коштів на придбання небезпечних матеріалів і технологій, КВІР-СК використовує підставні компанії, організує мережі обміну валют в сусідніх країнах і виготовляє фальшиві купюри.

У 4 главі міститься огляд загроз, які Іран створює для морської безпеки в Перській затоці і Червоному морі. У цих районах Іран перешкоджає свободі навігації і міжнародному судноплавству. У Перській затоці ВМС КВІР брали участь у кількох небезпечних непрофесійних інцидентах на морських судах, затримували американських і британських моряків. У Червоному морі збройні загони хуситів, підтримувані Іраном, нападали на військові судна коаліції і комерційні судна Саудівської Аравії. Порушуючи міжнародне право, Іран брав участь в транспортуванні зброї. Так у 2010 році на іранському комерційному судні нігерійськими посадовими особами було виявлено схованку зі зброєю.

У 5 главі наочно показано розширення зловмисної діяльності Ісламської Республіки Іран в кіберпросторі. Зростає кількість проведених Іраном кібератак з метою стеження і заподіяння шкоди важливій інфраструктурі, фінансовим установам і комерційним підприємствам, навчальним закладам. Іран використовує свій кібер-потенціал для виявлення і придушення критики всередині країни та поширення дезінформації за кордоном.

У 6 главі перераховується повторне і систематичне порушення прав людини в Ірані, що суперечить міжнародним законам і нормам. В Ісламській Республіці переслідуються активісти громадянського суспільства і піддаються соціальної ізоляції етнічні та релігійні меншини. Режим незаконно переслідує своїх громадян, часто не дотримуючись навіть власних правових стандартів. У в'язницях практикуються тортури і негуманне поводження, надмірно використовується смертна кара, в тому числі проти неповнолітніх. Режим і підтримувані їм угруповання порушують права людини і за кордоном, включаючи цілеспрямовані дії проти цивільного населення в Сирії і арешти сунітів в Іраку.

У 7 главі висвітлюється трагедія тривалої і все частіше незворотної деградації довкілля, жадібної експлуатації природних ресурсів. У зв'язку з масовим будівництвом дамб з ініціативи КВІР Іран знаходиться на межі екологічної кризи. Нездатність режиму впоратися з кризою привела до виснаження водних ресурсів, стала причиною вимушеної міграції мільйонів іранців. Замість розв'язання нагальних проблем режим застосовує силу проти тих, хто вимагає реформ.

ГЛАВА 1

ПІДТРИМКА ІРАНОМ ТЕРОРИЗМУ

18 липня 1994 року, Буенос-Айрес (Аргентина). Ліванське угруповання «Хезболла» підірвала бомбу біля Асоціації аргентино-ізраїльської дружби. Матеріально-технічну підтримку терористам надав Іран.

загибло 95 осіб, 200 поранених

«Розрахунок на те, що СВПД забезпечить стабільність на Близькому Сході, виявився помилковим для Америки, Європи, Близького Сходу і, фактично, для всього світу».

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР США МАЙКЛ ПОМПЕО, травень 2018 р

ВСТУП

З 1979 року Іран в рамках державної політики активно організовує, спрямовує і здійснює терористичну діяльність у всьому світі. На відміну від переважної більшості країн світу, Ісламська Республіка Іран підтримує тероризм у власному військовому і розвідувальному апараті. За допомогою «Кудс», екстратериторіального спецпідрозділу Корпусу вартових ісламської революції, міністерства розвідки і безпеки, Іран здійснює теракти, вбивства і підтримує терористичні змови. КВІР-СК очолює підтримку про-іранським угрупованням і терористичних операцій за межами країни. У липні 2018 року було розкрито терористичну змову проти іранських дисидентів в Парижі, в організації якого був викритий агент міністерства розвідки та безпеки Ірану. Там, де іранський режим не може або не бажає діяти безпосередньо, терористичні посередники здійснюють терористичні акти від його імені, часто за

допомогою нетрадиційних методів. На відміну від недержавних терористичних угруповань, таких як, наприклад, ІГЛ, Іран заперечує свою причетність до терактів і робить все можливе, щоб приховати свою роль у терористичній діяльності. Очевидно, проте, що Іран є провідною державою-спонсором тероризму.

ТЕРОРИСТИЧНІ УГРУПУВАННЯ, ЯКІ ПІДТРИМУЄ ІРАН

За допомогою КВІР-СК Іран просуває свої інтереси, забезпечує прикриття розвідувальних операцій і провокує нестабільність на Близькому Сході. Іран визнав участь КВІР-СК в конфліктах в Іраку і Сирії. КВІР-СК відіграє головну роль у формуванні та підтримці терористичних угруповань. КВІР-СК підтримує низку угруповань, визнаних США терористичними, надає цим угрупованням фінансування, навчання, зброю і обладнання. Серед таких угруповань - ліванська «Хезболла», ХАМАС, палестинський рух "Ісламський джихад», «Катаїб Хезболла» в Іраку і «Бригади аль-Аштар» в Бахреїні. Зафіксовані випадки організації іранським режимом візитів до Ірану лідерів деяких підтримуваних груп під виглядом отримання релігійної освіти.

Крім угруповань, визнаних США терористичними, Іран забезпечував зброєю і надавав підтримку воєнізованим групам шиїтів в Іраку, хуситів в Ємені і талібів в Афганістані, відповідальними за теракти, спрямовані проти США та їх союзників, місцевих органів влади і сил безпеки, а також дипломатичних місій в цих країнах. Тисячі бойовиків, в основному шиїтів, яких було завербовано Іраном в Афганістані і Пакистані, у теперішній час воюють в Сирії, будучи опорою режиму Асада і потенційною експедиційною армією, здатною дестабілізувати ситуацію в інших регіонах, в тому числі у Південній Азії.

Ліванське угруповання «Хезболла», найнебезпечніший терористичний спільник Ірану, протягом останніх років демонструє свої терористичні і військові можливості. Щорічні субсидії Ірану в розмірі 700 млн доларів складають більшу частину бюджету угруповання. У 2012 році воно здійснило теракт в Болгарії. Організовані ним змови були розкриті в Азербайджані, Болівії, на Кіпрі, в Гвінеї, Кувейті, Нігерії, Панамі, Перу, Таїланді, Великобританії і США. Тільки за останні шість років «Хезболла» намагалася здійснити теракти на п'ятьох континентах із семи.

Військовий потенціал «Хезболла» значно розвинувся саме завдяки підтримці Ірану, котрий сприяв у будівництві в Лівані об'єктів з виробництва ракет і систем наведення для ракет угруповання. Це значно підвищує ймовірність конфлікту між «Хезболла» і Ізраїлем, підриває перспективи встановлення миру в регіоні. З 2006 року, після конфлікту між Ізраїлем і «Хезболла», Іран передав «Хезболла» тисячі одиниць зброї точного наведення, ракет і стрілецької зброї. На теперішній час на складах «Хезболла» є понад 100 тисяч ракет і снарядів. Іран продовжує оснащувати підтримувані їм угруповання балістичними ракетами, і наслідки цього спостерігає весь світ. У травні 2018 року єменські хусити випустили ракети по Саудівській Аравії, в тому числі дві по Ер-Ріяду.

Щорічно Іран виплачує по 100 мільйонів доларів терористичним угрупованням, у тому числі ХАМАСу, "Ісламському джихаду" і Народному фронту звільнення Палестини. На рахунку цих угруповань численні смерті через терористичні акти в секторі Газа і на Західному березі, в Сирії і Лівані, у тому числі теракти проти цивільного населення Ізраїлю, сил безпеки Єгипту на Синайському півострові і американських громадян.

З 2012 року Іран виділив понад 16 мільярдів доларів на підтримку режиму Асада і про-іранських угруповань в Сирії, Іраку та Ємені.

Просуваючи свої політичні інтереси, Іран надає підтримку палестинським терористам і загрожує союзнику США Ізраїлю, роблячи це на шкоду безпеці та добробуту палестинського народу.

Оскільки режим упершу чергу фінансує палестинські терористичні угруповання, він не в змозі надати обіцяну допомогу безпосередньо палестинському народу. Що ж стосується внеску до Близькосхідного

агентства ООН для допомоги палестинським біженцям і організації робіт (БАПОР), за останні десять років Іран надав цій організації загалом лише 20 тисяч доларів. Ця цифра блідне у порівнянні з майже трьома мільярдами доларів, переданими БАПОР за цей же час Сполученими Штатами, двома мільярдами, наданими Європейським Союзом, і 600 мільйонами, виділеними Саудівською Аравією.

Крім підтримки, яка надається проіранського угруповання і терористичних організацій, режим надає терористам притулок, виступаючи тим самим їх пособником. Іран дозволяє перебування в країні агентам Аль-Каїди (АК) і закриває очі на фінансові операції і переміщення бойовиків до Південної Азії і Сирії. У 2016 році Міністерство фінансів США виявило трьох агентів АК, які мешкають в Ірані, і запровадило проти них санкції. За інформацією Міністерства фінансів США, Іран дозволив цим членам АК, у тому числі учасникам теракту 11 вересня, перетнути його територію на шляху до Афганістану для навчання і операційного планування. Так як членів АК витіснили з інших територій, все вказує на те, що вони і тепер переховуються в Ірані. У звіті групи експертів ООН, опублікованому в серпні 2018 року, вказується, що «присутність лідерів Аль-Каїда в Ісламській Республіці Іран стало помітнішим». У звіті підкреслюється, що ця ростуча присутність в Ірані дає змогу керівництву Аль-Каїда продовжувати поширювати свій вплив.

НЕТРАДИЦІЙНА ТАКТИКА

Розпалюючи війни на Близькому Сході, Іран часто застосовує нетрадиційну тактику, в тому числі залучення іноземних бойовиків, участь в бойових діях дітей-солдатів і використання комерційних авіаліній для здійснення ворожої діяльності.

КВІР вербує іноземних бойовиків, створив дивізію Фатіміюн з афганських шиїтів і бригаду Зайнабіюн з пакистанських шиїтів для участі в регіональних конфліктах, в основному в Сирії. За даними Центру з боротьби з тероризмом в Уест-Пойнті, підрозділ Фатіміюн налічує від 10 до 12 тисяч солдатів. Представник Фатіміюн в Ірані в січні 2018 року заявив, що в Сирії загинули понад 2 тисячі її членів. У звіті Фонду захисту демократії відзначено, що деякі афганці з Фатіміюн також були відправлені в Ємен воювати на стороні хуситів. Організація «Хьюман Райтс Вотч» документально підтвердила практику КВІР з призову дітей-солдатів в Фатіміюн і засудила її, представивши докази того, що в боях в Сирії гинули 14-річні афганські біженці, члени підрозділу. У 2018 році після ретельного вивчення фактів Державний департамент США вперше включив Іран до списку держав, що залучають дітей до відбування військової служби.

У багатьох організаціях продовжують документально реєструвати тактику КВІР з примусового використання біженців з Афганістану в якості іноземних бойовиків. Організація «Хьюман Райтс Вотч» опитала понад двадцять бойовиків з Фатіміюн. У звіті зазначено: «Деяких з опитаних або їх родичів змусили воювати в Сирії, згодом вони втекли до Греції, або ж їх депортували до Афганістану. Один 17-річний молодий чоловік заявив, що його примушували воювати проти його волі. Інші говорили про добровільне бажання воювати в Сирії в угрупованні, організованому Іраном, з релігійних переконань, або для того, щоб отримати цивільний статус в Ірані». В інтерв'ю "Нью-Йорк Таймс" члени Фатіміюн розповіли, що афганці часто використовуються в якості «першої хвилі», в результаті чого серед них найвищий показник втрат, і що КВІР посилає Фатіміюн «на найважчі ділянки». Хоча про пакистанську бригаду Зайнабіюн відомо менше, фонд "Джеймстаун" повідомляє, що фінансування і набір до неї також проводить КВІР. За даними Атлантичної Ради, Зайнабіюн зазнав перших зареєстрованих втрат в шиїтському таборі в Іраку, а КВІР, можливо, використовує пакистанських бойовиків в Іраку, перш ніж перевести ці підрозділи в Сирію.

Іранський уряд також поширює свій вплив через цивільну і комерційну авіацію. Компанії «Махан Ейр», «Каспіан Ейр», «Мірадж Ейр» і «Поуя Ейр» є пособниками КВІР-СК і проіранських угруповань. Безпрецедентне використання компанії «Махан Ейр» для підтримки проіранських угруповань загрожує регіональній стабільності і порушує принцип вільної і відкритої авіації. Саме з цієї причини в 2011 році

урядом США були запроваджені санкції проти «Махан Ейр». Компанія була залучена до перевезення агентів КВІР-СК, зброї і обладнання, а також фінансування зарубіжної діяльності режиму. Вона перевозить членів КВІР-СК в гарячі точки, в тому числі до Сирії, де вони беруть участь у військовій підготовці та бойових діях. Авіалінія також забезпечує приватні перевезення членів вищого керівництва КВІР-СК, в тому числі, наприклад, командувача спецпідрозділом «Кудс» Касема Солеймані, дозволяє йому обходити введені відносно нього ООН обмеження на переїзди і не проходити звичайні перевірки і порядок оформлення документів, стандартні для міжнародних авіаліній.

ПІДТРИМКА ІРАНОМ ЗМОВ, ВБИВСТВ І ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТИВ У ВСЬОМУ СВІТІ

Найважчі наслідки деструктивної діяльності Ірану, що на державному рівні фінансує тероризм, припадають на Близький Схід, і водночас підтримка іранським режимом тероризму є також глобальною проблемою. Після приходу до влади в 1979 році режим брав участь в змовах і організовував вбивства і теракти у понад 20 країнах світу, в основному використовуючи КВІР-СК і МРБ, а також угруповання «Хезболла».

Активність Ірану зростає. Після нетривалого затишшя в 1990-х і на початку 2000-х років Іран активізував свою участь у змовах і терористичних актах у всьому світі. Багато з них - у Європі, Північній і Південній Америці, Африці та Азії - були розкриті або їм запобігли. Зростання деструктивної активності режиму з 2009 року не залишає сумнівів: для досягнення своїх цілей Іран як і раніше має намір використовувати тероризм, перебуваючи в повній впевненості, що має можливість діяти в будь-якій точці земної кулі.

ЄВРОПА

2018 рік - Бельгія, Франція, Німеччина:

У Бельгії, Франції і Німеччині заарештовані іранські агенти за участь у змові з метою здійснити вибух під час політичної акції в Парижі (Франція).

2016-2018 роки - Німеччина:

У 2018 році німецька влада зробили обшуки за місцем проживання і в офісах 10 підозрюваних агентів КВІР-СК. У 2016 році агент КВІР-СК визнаний винним в шпигунстві та зборі інформації про співробітників німецько-ізраїльського суспільства.

2013 рік - Боснія і Герцеговина:

Встановлено, що два іранських дипломата є співробітниками іранської розвідки; вони вислані з країни за шпигунство і зв'язок з тероризмом.

2012 рік - Туреччина:

Чотири агенти КВІР-СК прибули до Туреччини для нападів на ізраїльські об'єкти; терактам запобігла турецька влада.

2012 рік, липень-Софія (Болгарія):

Агент КВІР-СК був заарештований болгарською владою за стеження за синагогою.

17 вересня 1992 року - Берлін (Німеччина):

Ліванське угруповання «Хезболла», за матеріально-технічної підтримки Ірану, скоїла вбивство чотирьох дисидентів-іранських курдів. Їх застрелили в кафе. Раніше, в 1997 році, чотири іранських агенти були притягнуті до суду і визнані винними.

6 серпня 1991 року - Сюрен (Франція):

Іранські агенти вбили колишнього прем'єр-міністра Ірану Шапура Бахтіяра, який очолював опозиційний режиму рух. Одного з них вдалося затримати.

13 липня 1989 року - Відень (Австрія):

Іранські агенти під дипломатичним прикриттям вбили лідера іранських курдів і ще двох осіб.

Грудень 1985 - вересень 1986 року - Париж (Франція):

Ліванське угруповання «Хезболла» провела низку вибухів. Іран забезпечив матеріально-технічну підтримку тракту; загинуло 12 осіб і поранено, як мінімум, 200.

14-30 червня 1985 - Афіни (Греція):

Члени ліванського угруповання «Хезболла», за матеріально-технічної підтримки Ірану, викрали літак рейсу TWA 847 і вбили військовослужбовця ВМС США.

АФРИКА

Листопад 2016 року - Кенія:

Два іранських агенти і їх водій, працівник місцевого посольства Ірану, заарештовані за звинуваченням в зборі інформації про посольство Ізраїлю в ході розслідування справи про теракт.

20 лютого 2013 року - Нігерія:

Три іранських агенти були заарештовані за підготовку нападів на американські та ізраїльські об'єкти і організації. Лідер терористичного угруповання проходив підготовку в Ірані.

Червень 2012 року - Найробі (Кенія):

Два агенти КВІР-СК були заарештовані за підготовку вибухів на об'єктах, що належали західним країнам. Влада виявили 15 кг. вибухівки.

Жовтень 2010 року - Нігерія:

Нігерійська влада заарештувала вантаж ракет, пускових установок, гранат та інших боєприпасів з Ірану, призначених для повстанців в Гамбії і Сенегалі.

ПІВНІЧНА АМЕРИКА

20 серпня 2018 року - Сполучені Штати:

Двом іранським агентам було пред'явлено звинувачення в прихованому стеженні за ізраїльськими об'єктами у США, а також у зборі особистої інформації про громадян США і американців, які поділяють думку іранської опозиції.

29 вересня 2011 - Вашингтон (округ Колумбія):

КВІР-СК сприяв розробці плану влаштувати вибух в ресторані і вбити посла Саудівської Аравії в США.

Вересень 2009 року - Глендора (штат Каліфорнія):

Іранський агент намагався організувати вбивство ірано-американського радіоведучого, опонента режиму.

22 липня 1980 - Бетезда (штат Меріленд):

Іранський агент убив іранського емігранта, колишнього дипломата Алі Акбара Табатабаї, який відкрито виступав проти верховного лідера Рухоллі Хомейні.

ПІВДЕННА АМЕРИКА

8 січня 2015 року - Монтевідео (Уругвай):

Високопоставлений іранський дипломат був вигнаний з країни за планування терористичного акту поблизу посольства Ізраїлю.

18 липня 1994 року - Буенос-Айрес (Аргентина):

Ліванське угруповання «Хезболла» підірвало автомобіль біля будівлі Асоціації аргентино-ізраїльської дружби. Іран забезпечив матеріально-технічну підтримку. Загинуло 95 осіб і поранено 200.

17 березня 1992 року - Буенос-Айрес (Аргентина):

Ліванське угруповання «Хезболла», за матеріально-технічної підтримки Ірану підірвала автомобіль біля посольства Ізраїлю. В результаті теракту загинуло 29 і було поранено 252 осіб.

АЗІЯ

Лютий 2016 року - Маніла (Філіппіни):

Філіппінська влада розкрила іранський змову з метою викрадення цивільного літака з Саудівської Аравії.

13 квітня 2013 року - Катманду (Непал):

Іранець, котрий подорожував за підробленим ізраїльським паспортом, був заарештований за стеження за посольством Ізраїлю.

14 лютого 2012 року - Бангкок (Таїланд):

Три агенти КВІР-СК планували напад на ізраїльських дипломатів в Таїланді. Вони були заарештовані після того, як вибухові пристрої випадково здетонували. Один агент і ще п'ять чоловік були поранені.

13 лютого 2012 року - Нью-Делі (Індія):

КВІР-СК здійснила терористичний акт проти ізраїльських дипломатів, в результаті якого був поранений один громадянин Ізраїлю і три громадянина Індії.

16 травня 2011 року - Карачі (Пакистан):

Іранські агенти вбили саудівського дипломата Гассана аль-Катані.

ГЛАВА 2

РАКЕТНА ПРОГРАМА ІРАНУ

Іран запускає балістичну ракету дальнього радіусу дії Емад класу «земля-земля»

«Після набуття чинності у січні 2016 року СВПД інтенсивність запуску ракет в Ірані не знизилася. Іран продовжував розглядати розвиток своїх ракетних сил як пріоритет і здійснив запуск великої кількості балістичних ракет».

СПЕЦІАЛЬНИЙ ПРЕДСТАВНИК ПО ІРАНУ БРАЙАН ХУК, вересень 2018 року

ВСТУП

Створення та розповсюдження Іраном балістичних ракет залишається головною загрозою безпеці регіону і серйозною перешкодою для глобальних зусиль щодо нерозповсюдження. Протягом більш ніж десятиліття така діяльність викликає заклопотаність Ради безпеки ООН. Резолюція Ради безпеки ООН (РСБООН) 1929 року, прийнята в 2010 році, ввела жорсткі обмеження на програму іранських балістичних ракет. З урахуванням того, що програма могла в майбутньому включати створення боєголовок, РСБООН 1929 заборонила Ірану здійснювати будь-яку діяльність, пов'язану з балістичними ракетами, здатними нести ядерну зброю.

Прийнятий у 2015 році з метою скорочення ядерної програми Ірану СВПД не передбачав значних обмежень програми балістичних ракет. Більш того, в період дії СВПД жорсткі формулювання РСБООН 1929 року, що обмежують багато аспектів іранської програми балістичних ракет, певною мірою втратили свою силу. Одним з властивих СВПД недоліків була нездатність припинити поширення балістичних ракет в Ірані. В умовах ослаблення режиму нерозповсюдження Іран продовжує ігнорувати вимоги міжнародного контролю, розвивати програму балістичних ракет, проводити випробування, дослідження та розробки, а також надавати ракети чинним в регіоні проіранського угруповання.

ПОШИРЕННЯ РАКЕТ

Іран має в своєму розпорядженні найбільший на Близькому Сході арсеналом балістичних ракет: є або створюються більш десяти систем балістичних ракет, а сотні ракет знаходяться в резерві. Це становить серйозну загрозу сусідам Ірану і всьому регіону. Іран продовжує розробляти ряд твердопаливних і рідинних систем ближнього і середнього радіусу дії і розглядає можливість збільшення кількості ракет дальнього радіусу дії. Інтенсивність запусків і випробувань ракет в Ірані після вступу в силу СВПД не зменшилася. Іран як і раніше віддає пріоритет розвитку ракетних сил, продовжуючи здійснювати численні запуски балістичних ракет і після вступу СВПД в силу.

Роками іранський режим ігнорував обмеження, введені міжнародним співтовариством щодо його ракетної програми. З 2010 року в порушення РСБООН 1929 Іран здійснив численні запуски ракет і продовжує їх, що суперечить також вимогам прийнятої відповідно до СВПД резолюції РБ ООН 2231. Рада Безпеки вказала на порушення Іраном РСБООН 2231 в своїх дворічних доповідях з 2016 року. До прийняття РСБООН 2231 порушення Іраном попередніх резолюцій про поширення ядерної і звичайної зброї належним чином задокументовані групами експертів ООН.

Випробування ракет в Ірані у теперішній час демонструють намір режиму підвищити їх точність і ефективність їх дії. Слід врахувати і регулярне фінансування програми космічної ракети-носія. У серпні 2017 року у листі на ім'я генерального секретаря ООН Франція, Німеччина, Великобританія і США засудили запуск Іраном ракети-носія «Симорг», яке відбулося в липні 2017 року, зазначивши, що Іран тим самим порушив РСБООН 2231. Технології ракет-носіїв фактично ідентичні технологіям, які використовуються в балістичних ракетах, зокрема, в міжконтинентальних балістичних ракетах. Крім того, за оцінкою США, в січні 2017 року Іран здійснив запуск ракети середньої дальності «Хоррамшар». Розрахункова корисне навантаження «Хоррамшар» становить, як мінімум, 1,5 тис. кг, що дає змогу ракеті нести ядерну боєголовку. Передбачувана дальність - не менше 2 тис. км, тобто ракета може дістатися низки європейських держав.

Режим все частіше поставляє ракетні технології активним в регіоні проіранським угрупованням. Останні повідомлення в ЗМІ дозволяють припустити, що не далі, як у вересні 2018 року, Іран передав балістичні ракети шіїтському ополченню в Іраку з метою ураження дипломатичних об'єктів США в Багдаді і Басрі. У Лівані Іран надає підтримку угрупованню «Хезболла» в створенні об'єктів з виробництва ракет і передових систем високоточної наведення.

Є численні свідоцтва того, що Іран постачає технології балістичних ракет хуситам в Ємені. Уламки, зібрані після недавніх ударів по Саудівській Аравії, здійснених з Ємену, показують, що Іран надає підтримку хуситам. Це може привести тільки до подальшої ескалації конфлікту і посилює загрозу регіональній безпеці. В одному випадку проаналізовані уламки мали унікальні характеристики, які доводять, що ракети, випущені в липні 2018 року з Ємену по Янбу в Саудівській Аравії, були іранськими балістичними ракетами малої дальності «Киам». Аналіз уламків, наприклад, виявив три клапана, розташованих в паливному баку, що характерно виключно для «Киам». Подальше розслідування показало, що ракета, випущена в листопаді 2017 року, також була іранською «Киам». У зібраних уламках був виявлений логотип компанії з буквами SBI, який використовується іранською компанією «Шахід Багері Індастріз».

У зв'язку з зазначеними фактами посол США в ООН Ніккі Хейлі заявила: «Уявіть собі, що бойова ракета була випущена в аеропорту Даллес або Джей Еф Кей, в аеропортах Парижа, Лондона чи Берліна. Ось про що йдеться і ось що підтримує Іран».

УСУНЕННЯ ЗАГРОЗИ

У міжнародному співтоваристві дедалі більше розуміють, що необхідні заходи запобігання подальшому розвитку і поширення ракетної зброї в Ірані. Для вирішення цієї проблеми США розраховують використовувати ряд механізмів. Діючи спільно з партнерами, США працюють над тим, щоб припинити переміщення, пов'язані з ракетами, і покласти край діяльності Ірану щодо їх передачі до третіх країн. США і багато найближчих партнерів є сторонами Режиму контролю ракетних технологій і Гаазького кодексу поведінки із запобігання розповсюдженню балістичних ракет, двох багатосторонніх ініціатив, за допомогою яких підвищується поінформованість про ракетну програму Ірану. В рамках цих ініціатив країнам світу настійно рекомендується вжити заходів, які унеможливають придбання Іраном ракетних технологій. США щорічно перевіряють тисячі віз, щоб переконатися, що студенти, дослідники та інші візитери проходять відповідний контроль і не набувають технологічні ноу-хау для ракетних програм Ірану.

США використовують санкції проти організацій, що беруть участь у передачі технологій для ракетної програми Ірану. В рамках повноважень, наданих Актом про нерозповсюдження в Ірані, Північній Кореї та Сирії в березні 2017 і квітні 2018 року було запроваджено санкції щодо 19 іноземних підприємств за передачу Ірану устаткування для ракетної програми. У липні 2017 року США внесли до списку санкцій 18 фізичних та юридичних осіб через їх підтримку програми балістичних ракет Ірану і військові поставки режиму. Постанова 13382 надає повноваження вживати заходи проти тих, хто поширює зброю масового ураження. У січні 2018 року було встановлено чотири організації, пов'язані з іранською ракетною програмою. У травні 2018 року Міністерство фінансів США внесло до списку санкцій п'ятьох іранців за надання технічної експертизи по балістичним ракетах хуситам і передачу в Ємен зброї спецпідрозділу «Кудс».

В рамках реалізації нової стратегії президента США щодо Ірану було значно активізовано застосування санкцій, спрямованих проти ракетної програми режиму.

ГЛАВА 3

НЕЗАКОННИЙ ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У ІРАНІ

«США заблокують КВІР доступ до капіталів для фінансування ворожої діяльності Ірану, який є найбільшою державою-спонсором тероризму, що використовує балістичні ракети проти наших союзників, який підтримує жорстокий режим Асада в Сирії, що порушує права людини у власній країні і які зловживають міжнародною фінансовою системою».

МІНІСТР ФІНАНСІВ СТВЕН МНУЧІН, травень 2018 року

ВСТУП

Ісламська Республіка Іран прагне фінансувати свою незаконну діяльність шляхом обману та махінацій, загрожує цілісності і безпеки міжнародної фінансової системи. Режим впершу чергу залучає підставні компанії й інші види фіктивних організацій, щоб використати вразливі місця і отримати доступ до фінансування. Попри багаторічні вимоги міжнародного співтовариства прийняти суворіші правові норми, Іран не провів необхідні реформи і не виконує вимоги з боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму.

ПЕРЕМІЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛУ «Кудс»

Спецпідрозділ «Кудс» підтримує активні в регіоні проіранські угруповання і з метою фінансування зловмисної діяльності бере участь у широкомасштабних нелегальних схемах. «Кудс» підтримує визнані США терористичними групи «Хезболла» і ХАМАС. Відомо про випадок створення КВІР-СК мережі фіктивних підприємств на ринку обміну валюти в Об'єднаних Арабських Еміратах (ОАЕ), через яку великі суми місцевих валют переводили в долари США. Компанії підробляли документи і приховували свої справжні цілі під маскою законного бізнесу. Як мінімум, одна іранська підставна компанія, «Рашед Іксчендж», рекламувала свої послуги в інтернеті в якості легального брокера. У травні 2018 року США вжили заходів для припинення такої діяльності.

Нелегальним фінансовим схемам КВІР-СК надається сприяння на найвищому урядовому рівні, включаючи Центральний банк Ірану (ЦБІ). У травні 2018 року Міністерство фінансів США встановило, що Валіюлла Сеїф, колишній директор ЦБІ, і заступник директора міжнародного відділу ЦБІ Алі Тарзан вступили в змову з КВІР-СК з метою приховати переказ коштів терористичного угруповання «Хезболла». У схему в якості посередника був також залучений президент Ісламського банку в Іраку «Аль-Білад» Арас Хабіб, який допомагав здійснювати ці перекази.

Ця схема КВІР не лише фінансувала тероризм, а й підірвала цілісність фінансової системи Іраку, її здатність підтримувати економічне зростання і розвиток. У травні 2018 року США включили в список санкцій чотири особи і організацію, пов'язані із зазначеною схемою.

Зловживання в сфері міжнародної фінансової системи не були обмежені тільки підробкою документів або підставними компаніями. У 2017 році члени КВІР-СК організували змову з випуску фальшивих банкнот, порушивши закони держав, які є союзниками США в Європі. Вони обманювали європейських постачальників, використовуючи компанії в Німеччині, уникали ідентифікації та приховували дані про клієнтів. Вони придбали сучасне друкарське обладнання та інші необхідні матеріали, після чого надрукували підроблені банкноти єменського банку, які використовувалися для дестабілізації ситуації в Ємені. У листопаді 2017 року у зв'язку з цією операцією Міністерство фінансів США внесло до списку санкцій шість осіб.

КВІР-СК також несе відповідальність за організацію великої змови з метою обійти санкції США і експортний контроль і незаконно придбати деталі літаків. У схемі брали участь кілька підставних компаній, які допомогли «Махан Ейр» придбати вироблені в США товари, що підлягають експортному контролю. Міністерство фінансів США встановило дев'ять фізичних і юридичних осіб. Іранські комерційні авіалінії, зокрема «Махан Ейр», грають ключову роль в перевезеннях агентів КВІР-СК, зброї, обладнання та грошових коштів, які використовуються в регіональних конфліктах. Голова і президент «Махан Ейр» Гамід Арабнеджад Хануки тісно пов'язаний з КВІР. У 2013 році Арабнеджад включений до санкційного списку США за незаконне транспортування вантажів до Сирії на літаках «Махан Ейр».

Іран не відповідає міжнародним стандартам з боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму, встановленим Групою розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF). Останні десять років FATF вважає Іран недружньою територією з підвищеним ризиком. З 2016 FATF припинила свої заходи щодо Ірану після зобов'язань країни провести необхідні реформи.

Попри наявні можливості, іранський режим не виконує свої зобов'язання. Основним недоліком FATF вважає незабезпечення кримінального переслідування за фінансування тероризму. У червні 2018 року невиконання іранським режимом дев'яти з десяти пунктів призвело до різкої заяви FATF. У разі відсутності прогресу у виконанні Іраном своїх зобов'язань в жовтні 2018 року FATF прийме рішення про відповідні заходи реагування. Верховний лідер Ірану Алі Хаменеї піддав сумніву приєднання Ірану до міжнародних конвенцій про фінансування тероризму та відмивання грошей, що, на думку багатьох прихильників такого вимоги до Ірану, істотно обмежить здатність режиму фінансувати ХАМАС і «Хезболла».

ГЛАВА 4

ЗАГРОЗА МОРСЬКОЇ БЕЗПЕКИ З БОКУ ІРАНУ

«Ісламська Республіка Іран не має права контролювати Ормузьку протоку. Ця протока є міжнародним водним шляхом. США будуть продовжувати співпрацювати зі своїми партнерами для забезпечення свободи навігації і міжнародних водних шляхів».

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР МАЙКЛ ПОМПЕО, серпень 2018 року

ВСТУП

Ісламська Республіка Іран становить головну загрозу свободі навігації і морській безпеці торгових шляхів з Перської затоки в Червоне море. Військово-морські сили Корпусу вартових ісламської революції безпосередньо кидають виклик глобальній економічній стабільності та регіональній безпеці. Іранські посадовці, включаючи високопоставлених керівників КВІР, загрожують закрити Ормузьку протоку, вузький водний шлях в Перській затоці, через яку транспортується 20% всієї нафти в світі. Режим також втручається в військові дії на морі, поставляє зброю і направляє радників бойовикам-хуситам в Ємені, метою яких є військові і торгові судна в Червоному морі.

«НЕБЕСПЕЧНИЙ І НЕПРОФЕСІЙНИЙ»

Іран вступив у конфронтацію з сусідами по затоці і кидає виклик інтересам США. Мета режиму полягає в тому, щоб поширити свій вплив на всю Перську затоку і за її межі. За інформацією командувача Центральним командуванням США генерала Джозефа Вотела, швидкохідні ударні катери ВМС КВІР брали участь в численних інцидентах «небезпечного і непрофесійного» переслідування кораблів ВМС США в міжнародних водах. У 2017 році ВМС США відзначили 14 подібних інцидентів, в 2016 і 2015 роках їх було відповідно 36 і 22. Інциденти створювали високий ризик зіткнення кораблів ВМС КВІР з кораблями ВМС США. У липні 2017 року в Перській затоці судно ВМС КВІР пройшло в 137 метрах від патрульного судна «Тандерболт» ВМС США, змусивши американських моряків зробити попереджувальні постріли. В іншому випадку, в березні 2017 року, судно ВМС США «Інвінсібл» було змушене змінити курс, щоб уникнути зіткнення з численними швидкохідними ударними катерами ВМС КВІР. Режим використовує безпілотні літальні апарати при наближенні до кораблів США. Так, у серпні 2017 року іранський безпілотний літальний апарат пролетів поруч з судном ВМС США «Німіц» під час нічного приземлення винищувачів, загрожуючи безпеці американських пілотів і команди.

Шкідлива поведінка режиму на морі поширюється за межі Перської затоки в Червоне море. Він підтримує бойовиків-хуситів у Ємені, посилюючи загрозу військовим і комерційним інтересам. У січні 2017 року морське судно з дистанційно керованим вибуховим пристроєм напало на лінійний корабель

королівських ВМС Саудівської Аравії «Аль Мадіна». ВМС США встановили, що судно, ймовірно, було надано КВІР. Хусити нападають на саудівських торгові судна. У липні 2018 року бойовики-хусити вчинили напад на саудівський танкер в Червоному морі, а в жовтні 2016 року за підтримки Ірану випустили протикорабельні крилаті ракети по військовим судам США в міжнародних водах на північ від Баб-ель-Мандеба. Напади сталися за тиждень після того, як бойовики атакували судно «Свіфт», що належить ОАЕ, і вивели його з ладу. Хусити заміняли фарватери в Червоному морі, що ставить під загрозу свободу навігації і свободу міжнародної торгівлі в регіоні.

Розширення потенціалу наступальних дій хуситів на море стало можливим в результаті дестабілізаційного впливу КВІР на обстановку в регіоні. У 2016 році, після того як в затоці Омана ВМС США заарештували вантаж зброї, відповідну заяву зробив генеральний секретар ООН. США дійшли висновку, що в порушення ембарго Ради Безпеки ООН на постачання зброї бойовикам-хуситам вантаж прямував з Ірану в Ємен. Іран незаконно транспортує зброю і в інші регіони. У 2010 році нігерійські прикордонники виявили схованку зі зброєю на борту торгового судна в Лагосі. Це стало ще одним підтвердженням того, що Іран є загрозою торговому судноплавству і за межами Перської затоки і Червоного моря.

Щоб затвердити свою владу всередині країни і за кордоном, режим з політичних мотивів захоплює торгові судна. У квітні 2015 року в Ормузькій протоці було затримано і протягом тижня утримувалося в іранському порту Бандар-Аббас судно «Майерск Тигрис» під прапором Маршаллових островів. Інцидент наочно продемонстрував зневагу режиму до міжнародних правових норм.

ВМС Корпусу вартових ісламської революції Ірану заарештували вантажне судно «Майерск Тигрис» і утримували його протягом тижня.

ЗАТРИМАННЯ МОРЯКІВ

Незаконні затримання моряків західних країн є однією з найбільш кричущих провокацій іранського режиму. 12 січня 2016 року ВМС КВІР заарештували два річкових судна ВМС США, заявивши, що судна нелегально зайшли в територіальні води Ірану, і утримували десять американських моряків протягом 15 годин. Розслідування інциденту показало, що Іран навмисно порушив міжнародне законодавство, перешкодивши судам реалізувати право мирного проходу. Було встановлено, що Іран порушив суверенний імунітет судна США, здійснивши підйом на борт, обшук і затримання суден, а також фото- та відео зйомку команди.

Інший вкрай провокаційний інцидент мав місце в березні 2007 року в гирлі водного шляху Шатт-ель-Араб, коли члени КВІР затримали британське судно «Корнуолл». Протягом 15 днів британські моряки, які патрулювали водні шляхи, утримувалися в Ірані. За даними Комітету із закордонних справ Палати громад Великобританії, іранська влада заявила про те, що моряки зізналися в незаконному патрулюванні в іранських водах. Уряд Великобританії спростував цю заяву і надав докази того, що британське судно знаходилося в 1,7 морських милях від територіальних вод Іраку. Режим сфальсифікував координати місцезнаходження арештованого судна. Британські моряки заявили згодом, що їм зав'язували очі, тримали в ізоляції і погрожували тюремним ув'язненням.

МЗС Великобританії призупинило дипломатичні відносини з Іраном. Відповідну заяву зробила Рада Безпеки ООН, до негайного і безумовного звільнення моряків закликав Європейський союз. Президент бойовиків-хуситів Махмуд Ахмадінежад погодився на їх звільнення після двотижневих переговорів, хоча і продовжував наполягати, що вони «захопили» іранські води. Він нагородив командирів КВІР, які брали участь в операції. Незаконні затримання підтвердили: фабрикація звинувачень іноземцям та особам з подвійним громадянством є поширеною практикою режиму.

ЗАГРОЗА КІБЕРБЕЗПЕЦІ З БОКУ ІРАНУ

«Ми не будемо миритися з розкраданням інтелектуальної власності США і проникненням в наші дослідні інститути та університети. Ми продовжимо систематичне застосування санкцій, висвітлюватимемо зловмисну діяльність іранського режиму в кіберпросторі і закликаємо його до відповіді за злочинні хакерські атаки».

ЗАСТУПНИК МІНІСТРА ФІНАНСІВ СІГАЛ МАНДЕЛЬКЕР, березень 2018 р

ВСТУП

Ісламська Республіка Іран створює небезпечні загрози в кіберпросторі, включаючи комп'ютерне шпигунство, пропаганду і хакерські атаки, що мають на меті вплинути на політичну ситуацію, сформувати громадську думку за кордоном і «відбити» уявні загрози. Діяльність режиму в кіберпросторі підриває міжнародні правові норми і міжнародну безпеку і загрожує відкритому, надійному, ефективно функціонуючому і безпечному інтернету. Як і у випадку з підтримкою, яку режим надає іноземним проіранським угрупованням, він заперечує свою причетність до кібер-злочинів. І хоча в багатьох випадках ідентифікація хакерів утруднена, є велика кількість доказів злочинної діяльності режиму в кіберпросторі.

ДІЯЛЬНІСТЬ ЗА КОРДОНОМ

Іран використовує створені ним можливості для стеження за противниками і для саботажу, підриває міжнародні правові норми і загрожує міжнародній стабільності. Протягом останніх десяти років матеріали, що стали надбанням гласності показують: Іран проводить кібероперації проти урядових структур, бізнес-підприємств і організацій громадянського суспільства в США, Ізраїлі, Саудівській Аравії та Катарі. Найчастіше основною рушійною силою таких атак виступає КВІР, хоча режим користується і послугами неурядових хакерів.

Іранський режим зазвичай націлюється на вразливі мішені, наприклад, комерційні підприємства, цивільну інфраструктуру, неурядові організації. На Близькому Сході іранські кібероперації спрямовані проти Саудівської Аравії та інших держав Перської затоки. У 2012 році іранська хакерська атака вивела з ладу десятки тисяч комп'ютерів в «Сауді Арамко» і катарської компанії «Расгаз», що призвело до багатомільйонних збитків. Оновлена версія вірусу застосовувалася в 2016-2017 роках, коли були зруйновані бази даних уряду Саудівської Аравії і її приватного сектора, в тому числі управління цивільної авіації і центрального банку.

Крім Близького Сходу, режим спрямовує кібершпionаж і саботаж на США й інші західні країни. З кінця 2011 і до середини 2013 року пов'язані з КВІР організації провели DDoS-атаку різновиду "відмова в обслуговуванні" проти фінансового сектора США і міжнародної глобальної фінансової системи і вивели з ладу веб-сторінки низки банків. Багато клієнтів не могли отримати інтернет-доступ до рахунків. В цілому хакерська атака заподіяла шкоду розміром у десятки мільйонів доларів. У 2013 році іранський хакер втрутився в роботу системи контролю за функціонуванням греблі на півночі від Нью-Йорка. Незважаючи на спроби режиму приховати свою роль, уряд США встановив і передав до суду кількох іранських громадян за участь в цих атаках. Зазначені інциденти багато в чому прояснили масштаб злочинної кіберактивності Ірану.

Кіберзлочини режиму не обмежуються атаками на бізнес-підприємства та інфраструктуру. Пов'язаний з КВІР Інститут МАБНН провів масоване кібер-втручання в комп'ютерні системи 144 американських університетів і, як мінімум, 176 університетів ще в 21 країнах, викравши понад 31 терабайта даних. У березні 2018 року було встановлено причетність до цього злочину громадян Ірану. Заступник міністра фінансів США з питань боротьби з тероризмом і фінансової розвідки Сігал Манделькер заявив: «Іран

залучений в хакерську кампанію, спрямовану проти США і наших союзників. За дорученням КВІР втручання в університетські комп'ютерні системи з метою крадіжки конфіденційних даних провела хакерська мережа Інститут МАБНН ».

ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНІ ЦІЛІ

На своїй території режим розвиває і використовує свій кіберпотенціал, щоб змусити мовчати і послабити своїх опонентів - пересічних громадян, членів громадянського суспільства і виборних посадових осіб.

Пов'язані з КВІР організації націлені, серед іншого, на дипломатичний корпус Ісламської Республіки Іран: навіть міністр закордонних справ країни Джавад Заріф, залишаючись в невіданні, був одним з об'єктів організованою КВІР кібер-стеження. Крім обраних посадових осіб, цілями кіберкампаній, включаючи шпигунство, спотворення і крадіжку ідентифікаційних даних, є представники реформістського духовенства, помірні політичні лідери і активісти.

Іранський режим використовує свій кібер-потенціал для того, щоб перекрити необмежений доступ громадян до інтернету і блокувати доступ до соціальних мереж і додатків. Уряд фінансує величезний апарат цензорів інтернету і обмежує доступ до супутників. Іронія полягає в тому, що хоча режим обмежує такі соціальні мережі, як Твіттер, посадові особи, що служать йому, наприклад, Верховний лідер Алі Хаменеї і міністр закордонних справ Заріф, а також журналісти, солідарні з режимом, регулярно користуються цими платформами для пропаганди за кордоном. У серпні 2018 року Фейсбук, Твіттер та інші американські компанії повідомили про видалення понад тисячу сторінок, груп і облікових записів, які, за їхніми оцінками, поширювали від імені режиму дезінформацію. Широкомасштабна кампанія тільки на Фейсбукці охоплювала понад 600 сторінок і була спрямована на користувачів в США, Великобританії, на Близькому Сході і в Латинській Америці.

У минулому році Міністерство фінансів США внесло до санкційного списку низку фізичних і юридичних осіб в зв'язку з серйозними порушеннями прав людини і цензурою в Ірані. Серед них - Аболхасан Фірузабаді, секретар Верховної ради Ірану з питань кіберпростору. Фірузабаді відіграв провідну роль у блокуванні доступу до соціальних мереж і таких додатків, як Телеграм. Верховна рада з питань кіберпростору також внесений до санкційного списку у зв'язку з його роллю в організації цензури соціальних мереж і засобів масової інформації в Ірані.

ГЛАВА 6

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ІРАНІ

«Сьогодні народ Ірану говорить своєму уряду, і правота його вимог незаперечна: припиніть підтримку тероризму ! припиніть виплачувати мільярди наших грошей вбивцям і диктаторам ..! припиніть відбирати наше багатство і витратити його на іноземних бойовиків і опосередковані війни. Подумайте про нас! »

ПОСТІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК США ПРИ ООН

Ніккі Хейлі, січень 2018 року

ВСТУП

В Ірані склалася найважча ситуація з правами людини, і майбутнє виглядає похмуро. Режим продовжує порушувати права власного народу, часто роблячи об'єктом нападів політичних і громадських активістів, а також релігійні та етнічні меншини. Правова система Ірану гнітюче слабка, коли мова заходить про забезпечення належного судового процесу; громадяни інших держав та особи з подвійним громадянством регулярно піддаються необґрунтованим арештам.

НЕТЕРПИМІСТЬ ДО АКТИВІЗМУ

Іранський уряд переслідує своїх громадян за мирну громадянську діяльність, вираз незалежної думки і віросповідання. У теперішній час в Ірані понад 800 в'язнів сумління. Режим постійно переслідує журналістів і обмежує свободу вираження поглядів в інтернеті, піддає арештам блогерів і користувачів соціальних мереж. За оцінками «Репортерів без кордонів», в липні 2018 року понад двох десятків журналістів і дев'ять активістів перебували в ув'язненні за висловлення своєї думки в інтернеті. Режим обмежує свободу пересування видних опозиційних діячів, включаючи кандидатів на виборах. Колишні кандидати в президенти Мехді Каррубі і Мір Хоссейн Мусаві, а також дружина Мусаві, Захра Рахнавард, з лютого 2011 року перебувають під домашнім арештом без пред'явлення звинувачень.

Іранський режим продовжує придушувати активізм у всіх його проявах. Так, в 2018 році після протестів проти обов'язкового носіння хіджабу був арештований їх учасники та правозахисники. Багатьом винесені суворі вироки, в тому числі позбавлення волі строком на 20 років. Режим переслідує робочих за участь в профспілках. З початку року мало місце кілька випадків затримань і арештів у зв'язку з вимогами виплатити заробітну плату. Активісти з охорони довкілля також знаходяться під наглядом, оскільки велика їх частина виступає проти корупції урядовців і недобросовісного управління.

Режим переслідує численні етнічні меншини, які постійно стикаються з утисками, необґрунтованими арештами і затриманнями. За деякими відомостями, в місцях позбавлення волі мають місце смертельні випадки при підозрілих обставинах; пропадають без вести представники ахваських, белудзьких, курдських і азербайджанських громад Ірану. Режим негуманно поводить з афганськими біженцями, вони піддаються фізичним знущанням з боку співробітників сил безпеки, містяться в антисанітарних умовах. Нерідко використовується примусова праця, їх насильно розлучають з сім'ями. Як згадувалося раніше, джерела, що заслуговують на довіру, стверджують, що режим незаконно набирає рекрутів з афганських дітей, іноді не старше 14 років, для бойових дій на боці сирійського уряду, і що є випадки загибелі в Сирії афганських дітей-солдатів.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ РЕЛІГІЙНИХ МЕНШИН

Іранський уряд пригнічує свободу віросповідання, безпосередньо бере участь у знущаннях над представниками релігійних меншин, особливо не визнаних конституцією Ісламської Республіки Іран. Громади релігійних меншин, таких як бахаїсти, християни, іудеї, вогнепоклонники, мусульмани-суніти і суфії, повсюдно стикаються з переслідуваннями, дискримінацією і необґрунтованим позбавленням волі.

Режим посилив переслідування суфіїв з громади Гонабаді, заарештувавши в цьому році, як мінімум, 300 з них за протести проти довільного затримання активістів. За наявними даними, в ході несправедливих судових процесів були винесені вироки, що передбачають тривалі терміни тюремного ув'язнення, пороття і висилку всередині країни. Організація «Хьюман Райтс Вотч» охарактеризувала ці події як «одне з найбільших в Ірані гонінь на релігійні меншини за десятиліття». Нуралі Табанд, 91-річний духовний лідер громади Гонабаді, як і раніше знаходиться під домашнім арештом.

Продовжують потерпати від жорстокого поводження й інші релігійні меншини. Християни, особливо євангелісти і звернені мусульмани, зазнають затримань і арештів. У липні 2018 року був затриманий пастор Юсеф Надархані, навернений християнин і лідер домашньої церкви, разом з ним затримані троє членів його церкви. Суд засудив Надархані до 10 років позбавлення волі за участь у заборонених владою зборах, опір представникам органів національної безпеки, організацію домашньої церкви і проповідь «сіоністського християнства». Особи, що належать до сунітської меншини, зазнають репресій, включаючи позасудові страти, довільні арешти, тортури в ув'язненні; сунітам регулярно відмовляють в дозволах на будівництво молитовних будинків. Уряд переслідує бахаїстів, суди виносять суворі тюремні вироки їх

лідерам, обмежує доступ до державного утворення, конфіскує майно, закриває бізнес. Осквернюються і руйнуються їхні кладовища. У липні 2018 року в місцях позбавлення волі містилися 67 бахаїстів.

ВІДСУДНІСТЬ НАЛЕЖНОГО СУДОВОГО ПРОЦЕСУ

Суди в Ірані часто нездатні виконати власні правові стандарти, а також міжнародні зобов'язання щодо забезпечення справедливого судового розгляду, включаючи доступ до захисника і право на апеляцію. Уряд регулярно підриває діяльність із захисту індивідуальних свобод, обмежує доступ до адвокатів. Особливо жорстоко переслідуються правозахисники. Наприклад, в червні 2018 року було необґрунтовано заарештовані відомі адвокати та правозахисники Назрін Сотуде і Зейнаб Тахера за виконання звичайної адвокатської роботи на користь клієнтів. Їх бездоказово звинуватили в загрозі національній безпеці. В іншому випадку, також в червні 2018 р., уряд стратив Мохаммада Саласа, суфія з громади Гонабаді, звинувативши його у вбивстві трьох поліцейських. Єдиним доказом його провини було «визнання», отримане під тортурами. Влада заборонила Саласу зустрічатися зі своїм адвокатом до суду або під час процесу.

В Ірані ув'язнені перебувають в жахливих умовах. Достовірні джерела повідомляють, що регулярно застосовуються тортури, жорстокі, негуманні або такі, що принижують людську гідність види покарання, особливо у сумнозвісній в'язниці Евін, де містяться багато політв'язні. Є відомості про ампутації, осліплювання і пороття. Для отримання зізнань використовуються фізичні та психологічні тортури. Політичним в'язнем відмовляють в медичному обслуговуванні та побаченнях із сім'ями.

Мохаммад Салас, член переслідуваної громади суфіїв «Дервіші Гонабаді», був підданий тортурам для отримання визнань і повішений в сумнозвісній в'язниці Раджаї Шахр

У травні 2018 року Міністерство фінансів США включило керівників в'язниці Евін до санкційного списку за серйозні порушення прав людини. Іран заперечує застосування тортур, і навіть члени парламенту не можуть отримати необхідну інформацію. Лише після неодноразових запитів і статей в ЗМІ в січні 2018 року обмежений доступ був наданий 10 членам парламенту Ірану.

Нелюдські умови утримання в'язнів совісті доводять і підозрілі «самогубства», що мали місце в 2018 році, включаючи смерть активіста з охорони довкілля Кавуса Сейеда Емамі. Не було проведено жодного вартого довіри розслідування, при чому часто офіційно повідомляється, що смерть наступила від наркозалежності, хоча загиблі не були наркоманами.

Уряд як і раніше затримує громадян США та інших іноземних громадян, особливо з подвійним громадянством, за сфабрикованими звинуваченнями, пов'язаними з державною безпекою. Необґрунтовано затримані кілька американців, в тому числі Сіамак намаз і Ксіу Ванг. Понад 11 років вважається зниклим громадянин США Боб Левінсон.

СМЕРТНА КАРА

Кількість страт на душу населення в Ірані залишається найвищою у світі, незважаючи на недавню реформу, покликану скоротити число страт за злочини, пов'язані з наркотиками. Порушуються зобов'язання Ірану про те, що смертні вироки можуть виноситися лише за «найтяжчі злочини». Ці вироки суперечать міжнародним договорам країни про дотримання прав людини. Кримінальний кодекс і надалі дозволяє кару неповнолітніх (з 9-ти років для дівчат і з 13-ти для хлопчиків). У 2018 році в камерах смертників містилося 80 неповнолітніх, і як мінімум троє були страчені в січні.

ЗЛОЧИНИ РЕЖИМУ ЗА КОРДОНОМ

Нехтування з яким Іран ставиться до прав людини простягається за межі його кордонів. У Сирії угруповання, які підтримує режим, включаючи «Хезболлу», постійно переслідують цивільних осіб. З

початку сирійського конфлікту в 2011 році Іран залишається одним з найнадійніших партнерів Башар аль-Асада. Режим передав йому майже 5 мільярдів доларів в якості кредитів. Ці кошти поповнили ресурси Асада. До Сирії спрямовується і військовий персонал. Іран продовжує підтримувати Асада, попри кричущі факти застосування хімічної зброї і жорстоке переслідування цивільних осіб. Тегеран надіслав йому на допомогу 2,5 тисячі солдатів з сухопутних сил Корпусу вартових ісламської революції і «Артеш» (регулярна армія Ірану). Як відправні точки для атак на цивільне населення використовуються аеродроми Тіас і Шайрат в Хомсі і база Аль-Кисва на південь від Дамаска.

В Іраку режим безпосередньо підтримує Сили народної мобілізації (СНМ), включаючи терористичну організацію «Катаїб Хезболла». Підрозділи СНМ офіційно підкоряються раднику з національної безпеки Іраку, проте деякі з них фактично виконують команди, що надходять від КВІР. Є відомості про загрози, затримання і зникнення сунітів, відповідальність за які покладають на шиїтське ополчення, підтримуване Іраном. Так, за наявними даними, члени «Катаїб Хезболла» викрадали місцевих жителів - арабів-сунітів, які проживали в губернаторствах Діяла і Бабіля, і не дозволяли внутрішньо переміщеним особам з числа арабів-сунітів повернутися додому.

Іран продовжує надавати військову і фінансову підтримку єменським повстанцям-хуситам. З 2012 року режим виділив їм сотні мільйонів доларів. Підтримка, яку Іран надає повстанцям, продовжує громадянську війну в країні і посилює гуманітарну трагедію. За даними НПО «Сейв Чілдрен», підтримувані Іраном хусити брали участь в нападі на лікарні в Ємені.

ГЛАВА 7

ХИЖАЦЬКА ЕКСПЛУАТАЦІЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ ІРАНУ

ВСТУП

Безгосподарність іранського режиму і багаторічна корупція на найвищому рівні призвели до хижачької експлуатації довкілля і його деградації по всій країні. Небажання керівників Ірану вирішувати наболілі проблеми ведуть до екологічної катастрофи; ситуація ускладнюється посухою і підвищенням середньорічних температур. Іранський геолог Нікаханг Каусар, який виїхав з країни, пише: «Коли люди втрачають свої землі, вони втрачають все, і це означає, що їм нічого боятися. Сьогодні водна криза очевидна, вона вбиває країну. Її причини кореняться в недобросовісному веденні сільського господарства і безвідповідальному управлінні ресурсами. Це бомба уповільненої дії».

Сьогодні для багатьох іранців обмежений доступ до води і погана якість повітря стали одними з головних проблем. Число протестуючих зростає, а режим силою придушує інакодумство і покриває корупціонерів в своїх лавах. Як зауважив видатний іранський вчений, «ті, хто на самому верху, занадто некомпетентні і корумповані, щоб їх щось хвилювало». Ситуація продовжує погіршуватися, і іранський народ вимагає від уряду вжити заходів.

Нездатність режиму впоратися з основними проблемами довкілля, в тому числі з необоротним виснаженням водних ресурсів і забрудненням повітря, в більш широкому сенсі відображає його нездатність задовольняти потреби народу. Витрачаючи мільярди на закордонні авантюри Корпусу вартових ісламської революції, режим нехтує головними потребами населення, яке не має доступу до чистої питної води і незабрудненого повітря. Іранські активісти, що закликають вжити невідкладних природоохоронних заходів, зазнають переслідувань і арештів. Часто вони гинуть за підозрілими обставинами.

ЗАГОСТРЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ

Іранський народ потерпає від нераціонального використання довкілля. Найгостріше стоїть питання доступу до води. У звіті ООН 2017 року вказується, що через брак води не можливо рентабельне ведення

сільського господарства. Режим виявився нездатним прийняти ефективні заходи щодо водних ресурсів, і це призвело до виснаження водоносного шару, можливо, незворотного. Постійне нераціональне використання полягає в неефективній техніці зрошення, децентралізованому управлінні водними ресурсами, постійними субсидіями на водовитратні культури, наприклад, пшеницю (однієї з революційних цілей Ісламської Республіки Іран було самозабезпечення пшеницею), і надмірному будівництві гребель. Багаторічна неконтрольоване водокористування та відкачка ґрунтових вод посилювалися 14 роками посухи, яка, за оцінкою директора Іранського центру з управління кризовими ситуаціями та боротьби з посухою, зачіпає 96% території країни.

Іранський уряд називає проблему нестачі води однією з головних проблем країни, але не вживає належних заходів. Президент Хасан Рухані обіцяв, що уряд полегшить страждання народу. У 2015 році верховний лідер Хаменеї закликав уряд «звернутися до питання зміни клімату та до таких екологічних загроз, як опустелювання, пилове забруднення і посуха». Командувач Корпусом вартових ісламської революції в лютому 2018 року відзначав, що водні ресурси завжди відігравали ключову роль в національній та регіональній безпеці. Проте, не дивлячись на публічні заяви, для вирішення проблеми було зроблено дуже небагато.

Сучасна водна криза не стала несподіванкою. Колишній міністр сільського господарства Ісса Калантаром в 2015 році попереджав, що якщо проблема доступу до води не буде вирішена, то протягом наступних 25 років це призведе до міграції 50 мільйонів іранців з 80 мільйонного населення країни. За деякими оцінками, понад 16 мільйонів іранців виїхали до міст і в теперішній час проживають у тимчасових помешканнях. Труднощі, пов'язані з нестачею води, найсерйозніше проявляються саме в сільській місцевості, там, де проживають соціально ізольовані етнічні та релігійні меншини Ірану, які зазнають утисків.

Навіть якби режим розробив політику сталого водопостачання, малоімовірно, що вона була б реалізована через кричущу корупцію - досить звернутися до історії будівництва гребель в Ірані. З 1979 року побудовано близько 600 гребель, в середньому по 20 на рік. Для порівняння: до революції в Ірані було сім стародавніх гребель і 14 сучасних. Хоча незрозуміло, скільки було витрачено на проекти, велика частина грошей, імовірно, осіла в кишенях керівників підприємств КВІР. Абадолла Абдоллахі, командир інженерного підрозділу КВІР «Хатам аль-Анбія Констракшн Квотерс», в грудні 2017 року заявив, що побудував 62 греблі. Через неякісне планування і тривалу посуху багато гребель виявилися даремними. Часто будівництво завдало непоправної шкоди довкіллю. Особливо страждали соціально ізольовані спільноти, які проживають на периферії.

Багато іранців як приклад нераціонального природокористування і нездатності режиму змінити політику наводять ситуацію з озером Урмія на північному заході Ірану. Урмія, колись одне з найбільших озер на планеті, значно зменшилося. Будівництво численних дамб в 1990-х роках відрізало його від водопостачання. Вигоду від проекту отримали підрядники з КВІР, особи, наближені до чиновників міністерства енергетики і великі аграрні підприємства. «Нешнл Джіографік» пише, що в наші дні озеро Урмія схоже на місце злочину: його прекрасні води, які надихали перських поетів на безсмертні твори, перетворилися в сіль, яка розноситься задушливими пиловими бурями.

Серйозною проблемою є і забруднення повітря. У столиці країни Тегерані в лютому 2018 року було закрито всі школи, так як кількість небезпечних частинок в повітрі перевищувала норми ВООЗ майже в десять разів. Звучали навіть пропозиції перенести столицю в інше місто через забруднення повітря. У вересні 2018 року заступник директора тегеранського муніципалітету з питань транспорту Мосен Пур Сейєд Агаї заявив, що забруднення повітря в Тегерані обходиться в 2,6 мільярда доларів на рік. Згідно зі звітом Світового Банку за 2016 рік, Забол, Бушер і Ахваз є одними з найзабруднених міст світу. Більшу частину року в Ахвазі стоїть жовтий зміг, а його жителі страждають від респіраторних і шкірних

захворювань. Піщані і пилові бурі особливо лютують в Хузестані. Хижацька практика природокористування дорого обходиться не тільки іранцям - забруднення повітря не знає кордонів.

ГОЛОС ІРАНЬСЬКОГО НАРОДУ

Нераціональне природокористування і корупція в уряді Ірану, що лютує, перевернули життя мільйонів людей, змусили їх виходити на протестні акції по всій країні. Протести мали місце в основному в центральному Ісфахані і західній частині провінції Хузестан. Неурядова організація Центр з прав людини в Ірані (ЦПЧІ) заявила, що міста і села навколо Ісфахана так постраждали від посухи і дефіциту води, що багато з них спорожніли. У 2013 році обурення планами уряду щодо відведення вод від Ісфахана призвело до сутичок з поліцією. Роком пізніше Торгова палата Ісфахана повідомила, що пересихання річки Зайанде Руд позбавило доходу майже два мільйони фермерів. У січні 2018 року в ході протестів фермерів в місті Кахдеріжан, недалеко від Ісфахана, сили безпеки відкрили вогонь по протестувальниках, убивши, щонайменше, п'ять осіб. У березні десятки фермерів з Ісфахана повернулися спиною до особи, що читала п'ятничну молитву, що в Ісламській Республіці Іран є висловленням обурення і мирного протесту.

Густонаселена провінція Хузестан багата нафтою. Тут мешкає велика кількість етнічних арабів. Хузестан страждає від забруднення води і повітря, опустелювання, промислових відходів і будівництва гребель, багато з яких побудовані тільки для того, щоб підрядники КВІР отримали прибуток.

Останнім часом широкомасштабні протести спалахнули в Ахвазе, столиці провінції Хузестан. Протести біля офісу губернатора в лютому 2018 року проходили під гаслами «Ахваз - наше місто, чисте повітря - наше право» і «Дихати, дихати, дихати - наше мінімальна вимога!». Обурення жителів Ахваз пов'язано з тим, що вода розбирається на проекти, вигідні агропідприємствам, пов'язаним з режимом. Сотні жителів Ахваз вийшли на вулиці висловити протест проти експлуатації земельних та водних ресурсів, які належать їм. Багатьох заарештували, були повідомлення про вбитих службою безпеки протестувальників.

У червні 2018 року в Хоррамшаре, іншому місті в провінції Хузестан, були придушені аналогічні протести, при цьому, щонайменше, один з протестувальників був застрелений. Зіткнення зі службою безпеки відбулися після декількох тижнів відсутності доступу до чистої води. За даними звітів, місцеву воду було неможливо пити через забруднення, що спричинило захворювання у сотень людей. Населенню доводилося купувати воду на чорному ринку або вистоювати у черзі у спекотну погоду до автоцистерн. За інформацією новинного агентства «Мехр», протестувальники вигукували: «Чинovníки безнадійні!» і «Вони грабують нас в ім'я релігії!». Іранський політичний коментатор, передав їх гнів: «Доки у жителів Хоррамшара і Абадан не буде води? Їх фінікові ферми зруйновані, їх угіддя пересохли, пил не дає їм дихати. Вони живуть поруч з трьома прісноводними річками, але їм доводиться купувати питну воду».

РЕЖИМ ПЕРЕСЛІДУЄ АКТИВІСТІВ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

У міру того, як іранці усвідомлюють масштаб екологічних проблем, режим пригнічує організації, що працюють над їх вирішенням. У січні 2018 року Кавус Сейєд-Емамі, ірано-канадський професор і директор Перського фонду спадщини живої природи (ПФНЖП), був заарештований разом з десятками інших захисників довкілля. Сейєд-Емамі був звинувачений в шпигунстві на користь США та Ізраїлю і пізніше помер у в'язниці за нез'ясованих обставин. Влада заявила про його самогубство. У травні 2018 року було заарештовано понад 40 осіб, екологів та активістів ПФНЖП. Багато з них і надалі перебувають в ув'язненні. Кілька людей були вбиті в якості попередження для тих, хто працює в галузі охорони природи, що донедавна була відносно безпечною та неполітизованою.

«Ми сподіваємося, що скоро нам вдасться прийти до нової угоди з Іраном. Але нам потрібно переконатися в серйозних змінах в поведінці режиму як усередині держави, так і за його межами »

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР США МАЙКЛ ПОМПЕО, серпень 2018 року

Доповідь складена Групою дій щодо Ірану

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ США